

1. Obec: Litomyšl Osada:	2. Okres: Svitsvy	Hodnota	Zachování	Využití
---------------------------------------	-----------------------------	---------	-----------	---------

EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ PAMÁTKY

3. Kraj: Východočeský	4. Pořadové číslo: 3110
---------------------------------	-----------------------------------

5. Název (označení) památky: Smetanův dům	7. Ochranné pásmo:
6. Bližší označení umístění památky: čtvrť: 402 ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.:	8. Vlastník (správce, trvalý uživatel):

9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby):

Smetanův dům je divadelní budova samostatně stojící ve svahu na levém břehu řeky Loučné. Na téže pozemku stávala restaurace zvaná "Karlova". Hlavní přístup k budově ze Smetanova náměstí tvoří současně vybudovaný most, okolí je upraveno na veřejný park. Budova má šířkovou dispozici, podélná osa probíhá rovnoběžně s řekou severojižním směrem. Půdorys je obdélník, z něhož v hlavním průčelí vybíhají boční rizality, totéž v zadním průčelí, kde je navíc centrální rizalit zadního vstupu. Hlavní vchod do budovy je ve východním průčelí v prodloužené ose mostu. Vestibul je přístupný třemi dvoukřídlými dveřmi s plnými oblouky v nadpraží, prostřední z nich je kryt vějířovitě rozloženou markýzou. Vestibul je pravidelný obdélník, přímo proti vstupu je příchod ke hlavnímu schodišti, po jehož stranách jsou šatny. V levé stěně jsou dveře do chodby bývalé restaurace, v pravé je umístěna pokladna. Vestibul je ukončen klenbou s lunetami. V čelech výsečí jsou ve vnější stěně okna, ve vnitřní straně jsou volné oblouky šaten. Meziobloukové pilíře jsou nad profilovanými římsami zdobeny malbou s rostlinnými motivy. Základní barva omítky okrová, plastické články a klenba jsou bílé.

10. Časové, slohové a autorské určení:

Smetanův dům byl postaven v l. 1903 - 1905 podle projektu arch. Šuly, Šulce a Velflíka. Figurální skupiny na etice jsou dílem sochaře A. Poppa, vnitřní plastic. dekorace jsou prací R. Hemrsmida. Autor opony: F. Urban, dekorativní malby interiérů provedl F. Fröhlich.

11. Památkové movité zařízení:

12. Zhodnocení památky a zdůvodnění ochrany:	15. Odkaz na literaturu:
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření:	16. Odkaz na fotografickou dokumentaci: M4 064
14. Dřívější i.současný způsob využití a příp. návrhy opatření:	17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci:
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků:	18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): Zemanová 1988
	19. Záznam doplňkových listů:

1. Obec: Litomyšl Osada:	2. Okres: Svitavy	Hodnota	Zachování	Využití
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj: Vč.	4. Poř. číslo: 3110	

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

Ke dveřím po levé straně vede krátké schodiště se stupni ve tvaru segmentových oblouků a se secesním zábradlím. K hlavnímu schodišti vedou z vestibulu dvoukřídlé prosklené dveře, v plném oblouku nadpraží je barevná vitraile - pohled na město Litomyšl. Za dveřmi je prostor čtvercového půdorysu zaklenutý kupolovou klenbou, oddělenou od stropu schodiště širokým klenebním pasem. V kupoli je barevná malba kolem původního secesního lustru, zbytek kupole je vymalován modře. Vpravo za dveřmi je ve stěně zasazena pamětní deska z červeného mramoru s plastickým nápisem. Po stranách desky jsou bronzové reliéfy s postavami Mús (na levém je signatura R. Hamrámí 1905). Hlavní schodiště je přímé, s plochým chým stropem. Ve střední části je první podesta, ze které je v pravé straně přístup na toalety, v levé přístup na boční schodiště k bývalé restauraci. V úrovni terénu zadního parku je další podesta, odkud schodiště pokračuje ve dvou postranních ramenech k foyeru, lemováno zábradlím s kuželkami a volutovým ukončením. Plochý strop schodiště je od stropu foyeru oddělen kladím, neseným dvěma sloupky z umělého mramoru, s antikizujícími hlavicemi. Foyer je obdélný prostor rytmičovaný pilastry s obdobnými hlavicemi. Vedou odsud tři vstupy do hlavního sálu, po levé straně je přístup k šatnám, napravo vstup do mezisálí, ke schodišti na galerii a na toalety. Strop je plochý, členěný štukovými pásy, jednotlivá pole jsou podobně jako na schodišti zdobena tenkými barevnými linkami s květinami v rozích. Při vstupu do hlavního sálu z foyeru je jeviště po levé straně. Lemuje ho stlačený oblouk, zdobený štukovým pásem s rostlinnými motivy a zlacenými slunci. Nad vrcholem je zlacená lyra. Dole je ozdobný pás ukončen reliéfní postavou chlapce na levé straně a v pravé straně postavou dívky. Jevištní otvor je ohranován dvojicí pilastrů s rostlinnými motivy a rovnou profilovanou římsou. V obou rozích pod římsou jsou vysoké reliéfy amorků s věnci, lyrami a zlacenými ratolestmi. Výzdobu jevištní stěny doplňují nad galeriemi ~~galeriemi~~ reliéfní medailony B. Smetany nalevo a J. K. Tyla napravo, pod galeriemi jsou štukové erby.

V bočních stěnách jsou mezi dveřními otvory vystouplá pole ukončená profilovanou římsou, pod ní jsou maskerony (ženské hlavy se stuhami), ve stěně k foyeru jsou dva dveřní otvory nahrazeny zrcadly s pilastry po stranách. Nad zrcadly jsou secesní mříže klimatizace. Poprsen galerie, která obíhá celé tři strany sálu, je zdobena maskerony (hlava Medei) a orly s rozpjatými křídly. Spodek poprsen je lemován páskem z květů a listů ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ slunečnic, květy jsou barevné a zlacené listy bílé. V osách dveřních otvorů jsou v úrovni galerie okna, mezi nimiž jsou opět vystouplá pole, ukončená v úrovni nadjevištní římsy tympanony. Z nich vybíhá mohutný fabion stropu. Fabion i ploché stropní zrcadlo jsou členěny štukovými květinovými a rostlinnými pásy, pole mezi nimi zdobí barevná

1. Obec: Litomyšl	2. Okres: Svitavy	Hodnota	Zachování	Využití
Osada:				
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj:	4. Poř. číslo:	
		Vč.	3110	

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

malba s rostlinnými motivy. Z centrálního kruhového pole visí lustr. Základní barva omítky je okrová, plastické články jsou bílé, s částečným zlacením a stříbřením. Ve straně proti jevišti je vchod do mezisálí, což je úzký koridor, jehož délka je dána šířkou hlavního sálu. Vyzdoba tohoto prostoru je stejná jako ve foyeru. Z mezisálí vedou troje dveře do malého sálu. Malý sál je obdélný prostor s třemi okny, vedoucími do parku směrem k bývalému přírodním tanečnímu parketu. Okenní otvory mají nahoře plně oblouky, dveře naproti oknům mají tyto oblouky provedeny ve štuk. Na kratších stranách stropu jsou nápisy Jos. K. Tyl a Smetana. Stěny sálu zdobí římsy s delfíny a erby s litomyšlskou lilí. Základní barva omítky je okrová, plastické články jsou bílé. V malém sálu jsou tři původní secesní lustry a čtyři původní boční lampy. Ve východní stěně jsou dveře do salonku, který je bez dochovaných slohových znaků.

Přízemí tohoto křídla, původně restaurace, je nyní využíváno jako agitační středisko. Na opačné straně budovy jsou kanceláře, přístupné ze samostatného bočního schodiště, v přízemí této části je byt.

Hlavní průčelí Smetanova domu má v centrální části pět okenních os. V přízemí jsou tři vstupní otvory s plnými oblouky a dvě stejně vysoká okna po stranách. Nad nimi je balkon, nesený šesti zdvojenými krakorci, s kulovitou balustrádou. Balkon je v úrovni podlahy hlavního sálu, stejně jako pět zdvojených obdélníkových oken, nad nimi oddělena kordonovou římsou, jsou okna v úrovni galerie hlavního sálu, stejně jako v přízemí s plnými oblouky. Fasádu centrální části ukončuje korunní římsa, nad kterou je nízká atika, zdobená rohovými vazami s kulovitým ukončením, ve středu je znak města, nesený dvěma sedícími putty. Levý drží masku, pravý lyru. Erb je nahoře zdoben lipovými ratolestmi a korunou, dole maskaronem. Nad atikou se tyčí střecha tvaru širokého a nízkého komolého jehlanu.

Boční rizality dosahují pouze do výše poloviny oken II. poschodí centrální části. Levý rizalit původní restaurace, má tři okenní osy, v přízemí jsou dvě okna s plnými oblouky a dveře s obloukovým světlíkem v nadpraží. Nad kordonovou římsou je trojice oken s trojúhelníkovým frontonem na ankónách. Atiku tvoří balustráda s kuželkami a nárožními vazami. Pravý rizalit je řešen obdobně, pouze v přízemí je trojice oken. Úplně vpravo, opět ustoupens dozadu, je část obsahující boční schodiště, s dveřmi v přízemí, která jsou shodná s dveřmi v levé části, a s jedním oknem v prvním poschodí. Nad pravou částí budovy se tyčí nástavba proezdiště, ukončená neckovou střechou. Veškerá výzdoba fasády je ve štuk, přízemí je zdobeno páskovou bosáží se zdůrazněnými klenáky, ve vyšších podlažích jsou bosované

1. Obec:

Litomyšl

Osada:

2. Okres:

Svitavy

Hodnota

Zachování

Využití

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

vč.

4. Poř. číslo:

3110

Název (označení) památky (čp., čtvrť apod.):

meziokenní a nárožní pilastry. Barva omítky je okrová. Ostatní fasády jsou řešeny obdobně. Zadní průčelí je korunováno stejně jako hlavní dvojicí putti, nesoucích lyru.

